

KOLOREKTÁLNY KARCINÓMOM Z POHĽADU OŠETROVATEĽSTVA

Andrea Botíková¹⁾; Lucia Hriczová^{1,2)}

¹⁾ Trnavská univerzita v Trnave, Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce, Katedra ošetrovateľstva

²⁾ Zeiss Vision OC Bory Mall, Očná ambulancia, Bratislava

SÚHRN

Kolorektálny karcinómu (ďalej KRK) patrí v Európe druhé miesto vo výskyte onkologických ochorení. Zvyšujúci sa výskyt pacientov s diagnostikovaným KRK predstavuje vážny celospoločenský a medicínsky problém a môžeme ho zaradiť medzi civilizačné ochorenia. V snahe znižovať počet pacientov s diagnostikovaným KRK významne napomáha primárna a sekundárna prevencia. Okrem prevencie vo výskyte ochorenia je veľmi dôležitá liečba KRK. V terapii je v súčasnosti využívaná multidisciplinárna spolupráca a kombinuje sa liečba chirurgická, endoskopická či onkologická (Suchánek, Barkmanová, Frič 2012). Celospoločenský program, ktorý je zameraný na primárnu prevenciu u pacientov s ochorením KRK sa sústreďí na zlepšenie kvality života, stravovacích návykov a postupnú aplikáciu molekulárnej genetiky

populácie (Seifert, 2015). Pri komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti o pacienta s KRK je potrebné dodržiavať pravidlá, organizáciu a sesterské intervencie zamerané na predoperačnú, intraoperačnú, pooperačnú a následnú starostlivosť. Táto starostlivosť by mala korešpondovať so zdravotným stavom pacienta. Komplexná starostlivosť je zameraná na holistický prístup k pacientovi a jeho bio-psycho-sociálno-spirituálnym potrebám. Rozsah činnosti sestry by mal zodpovedať ošetrovateľským štandardom stanoveným pre výkon starostlivosti o pacienta s KRK. V prípade, že u pacienta je plánovaná kolostómia, je dôležité, aby absolvoval pohovor s lekárom, ktorý ho oboznámi s priebehom liečby, rizikami a obmedzeniami vyplývajúcimi zo zavedenia kolostómie. Väčšina pacientov s kolostómiou si myslí, že po operácii nie je možné sa plnohodnotne zaradiť do normálneho života. Nezastupiteľnú úlohu pri edukácii pacienta a členov rodiny má stomická sestra, ktorá okrem poskytnutia informácií pomáha pacientom pri nácviku samoošetrovania kolostómie. Pomáha vybrať vhodný typ ošetrovateľských pomôcok vyhovujúcich konkrétnemu pacientovi tak, aby čo najlepšie korešpondovali s jeho typom stómie a spôsobom života. Kvalita života je tým lepšia, čím je rozdiel medzi očakávaniami a predstavami jednotlivca o živote a realite sveta menší (Janiczeková, 2007).

KLÚČOVÉ SLOVÁ: kolorektálny karcinóm - ošetrovateľská starostlivosť – kolostómia – edukácia - kvalita života.

POUŽITÉ ZDROJE

JANICZEKOVÁ, E. 2007. *Kvalita života s kolostómiou*. In *Sestra a lekár v praxi: časopis pre sestry, lekárov a iných zdravotníckych pracovníkov*. roč. 6 č. 9-10. s. 37-38

SEIFERT, B., 2015. *Screening kolorektálneho karcinómu*. 2. rozšírené vydanie. Praha: Maxdorf. 128 s. ISBN 978-80-7345-444-9

SUCHÁNEK, Š. BARKMANOVÁ, J. FRIČ, P. 2011. *Rakovina tlustého střeva a konečníku: Prevence zabíra*. Praha: Mladá fronta 36s. ISBN: 978-80-204-2474-7

KONTAKT

doc. PhDr. Andrea Botíková PhD.

Trnavská univerzita v Trnave

Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce

Univerzitné nám. 1

918 43 Trnava

andrea.botikova@truni.sk